

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . . 180 Lei
Pe 6 luni . . . . 90 Lei
Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 3-50 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Ce nu se poate admite

Principalele gravamine ale bisericii noastre române unite față de proiectul noului regim al cultelor

de Dr. ALEXANDRU RUSU.

Gazetele anunță, că d. ministru Lapedatu ar fi avut la Cluj cu reprezentanții bisericilor minoritare o lungă convorbire asupra legii referitoare la noul regim al cultelor, și că dsa s'ar fi arătat dispus „să admită toate modificările cari nu ating interesele statului român”. Se mai amintește apoi, că delegații cultelor minoritare s'ar fi declarat mulțumiți cu promisiunea dlui ministru al cultelor.

Nu cunoaștem mai deaproape aceste promisiuni, și ele nici nu ne interesează prea mult. Constatăm doar — evident, nu fără anumită mirare și surprindere —, că d. ministru Lapedatu pare a fi mult mai îngrijorat de gravaminele minorităților etnice, cu cari a ținut să angajeze chiar negocieri formale, decât de ceea ce poate să supere biserica noastră română unită, față de desideratele căreia parecă nu înțelege să mai aibă nici o atenție. Nesocotind, în punctele lui cele mai esențiale, memoriul prezintat de episcopatul nostru asupra anteproiectului său din primăvară, a ținut ca proiectului său de acum să-i dea chiar o formă mult mai supărătoare pentru noi, fără ași mai bate pe urmă capul cu urmările acestei atitudini. Firește, anumite interese ale politicii de partid nu prea pot fi puse la contribuție și în contactul cu reprezentanții bisericii noastre și astfel solitudinea mai deosebită față de evitarea unui conflict cu minoritățile etnice își găsește aici o explicație destul de firească. Dar asta nu ne poate împiedeca să punem și noi în lumină durerea ce ne apasă.

Potrivit hotărârilor unui recent Consiliu de ministri, Senatul a început să se ocupe, îndată după vacanță, de proiectul dlui Lapedatu. Se impune deci să strângem și noi în cadrele acestui articol tot ce mai avem de spus asupra proiectului.

Trecând peste chestiunile de aranjat prin concordat, atinse în numărul ultim, asupra căroră biserica noastră nici nu poate angaja altfel nici o discuție, trebuind să le respingă a limine, proiectul de care ne ocupăm mai are două chestiuni de capitală importanță, privitor la cari biserica noastră nu poate admite nici o transacție.

1. Prima este chestia trecerilor dela un cult la altul. În punctul acesta, dispozițiile noului proiect, sub cuvânt că vreau să ușureze formalitățile de până acum, îndrumă prin art. 39 întreg procesul de trecere în competență exclusivă a ofițerului stării civile, căruia după o singură anunțare, făcută în fața alor 2 martori și nerevocată în timp de 30 de zile, îi revine dreptul de-a declara pe cineva pur și simplu trecut la altă lege. I-se impune, ce-i

drept, ca în termen de 8 zile dela declarația de trecere să trimită preotului căruia aparține declarantul, o copie a procesului verbal, dar dispoziția aceasta n'are nici o sancțiune, așa că omiterea ei n'are să fie o piedică esențială a procedurii. Preotul, dela cultul căruia se face trecerea, de cele mai multe ori nu va afla deci despre intenția de a-l părăsi a credincioșilor săi, decât după ce va fi primit avizul final despre desăvârșirea actului.

Or, lucrul acesta nu se poate admite. Interesele statului cer ca religia supușilor săi să nu fie obiect de târguială, ci o chestie de conștiință, asupra căreia dacă admite schimbare — și e cu dreptate s'o facă — aceasta să nu poată fi provocată decât din convingeri de ordin sufletesc, religios. Statul nu numai că n'are deci nici un interes să ușureze prea mult trecerile dela un cult la altul, expunând astfel la continue fluctuațiuni o chestiune care din firea ei reclamă anumită stabilitate, dar, chiar din potrivă, trebuie să tindă, cu toate mijloacele la îndrumare acestora pe calea ce singur poate să-le asigure trăinicia necesară. Iar aceasta este aceea de a nu elimina din chestiune rolul preotului — introducând în locu-i, cu puteri aproape dictatoriale, pe ofițerul stării civile, a cărui conștiință înoată de comun pe valurile nu tocmai curate ale politicianismului — și de-a nu șterge obligativitatea celor două anunțări obișnuite până acum.

Dispozițiile acum în vigoare sunt în punctul acesta neasămănat mai norocos formulate, așa că dacă nu se poate veni cu o modificare a lor spre mai bine, este o elementară cerință ca ele să se mențină.

2. Al doilea lucru, pe care biserica noastră nu-l poate admite sub nici un cuvânt este dispoziția din art. 41, care prevede că în cazul unor treceri în masă, averea bisericii, respective a parohiei, trece și ea — în schimbul unei anumite compensații proporționale — cu majoritatea celor trecuți după rețeta articolului 39. Și pentruca schimbarea aceasta de avere bisericească — un statornic ferment de lupte religioase încă ne mai văzute — să-și aibă temeiul „legal”, numitul articol vine și anunță, ca introducerea, că „afară de fundațiunile cu personalitate iuridică distinctă, averile bisericesti aparțin comunităților religioase locale, în a căror proprietate se găsesc”.

Biserica noastră nu admite însă acest punct de vedere. După canoanele ei — pe care proiectul dlui Lapedatu ține să le respecte în alte puncte —, personalitatea iuridică a singuraticelor parohii este o personalitate iuridică sui generis, în sensul căreia ele nu pot dispune asupra averii ce au decât în continuă depen-

dență de voia episcopului, care în anumit înțeles este singurul subiect al averii bisericesti din eparhia sa. Chiar dacă ar trece deci toți credincioșii unei parohii catolice la alt cult, ei nu pot să ducă, în sensul acestor canoane, averea cu sine, decât având învoirea episcopului.

Dar mai presus de aceste considerații de ordin canonic, biserica noastră trebuie să se împotrivescă dispozițiilor acestui articol pentru tendințele lui proselitiste, cari au și început să se accentueze pe întregă linia. Preasfințitul Ciorogariu dela Oradea a spus-o afirmative pe față, că colegul său dela Cluj face foarte rău, că înveninează situația prin Băznogii și Batariucii săi; să aștepte noul regim al cultelor și atunci operația de slăbire și poate chiar exterminare a bisericii unite va fi — grație puternicului sprijin al celor dela reforma agrară și a administrației civile, adaugem noi — foarte mult ușurată. Și gândul acesta nu stăpânește numai acolo, ci în toate mințile celorce râvnesc la gloria bizantinizării întregului suflet al neamului nostru. Cibul și Poiana I. Preasfințitul Nicolae dela Sibiu sunt încă mult mai vii în memoria tuturor, decât să ne putem amăgi o singură clipă cu gândul, că art. 41 din proiectul dlui Lapedatu ar servi interesele țării, iar nu pe acelea ale ortodoxismului.

Iar dacă este așa — și desfidem pe oricine să ne arate contrarul — și dacă interesele acestea ale ortodoxismului sunt, prin negrăitele tulburări pe cari le vor produce, împotriva intereselor adevărate ale țării, va trebui ca acțiunea de neadmitere a arhieriei noastre să fie sprijinită cu toată puterea de toți fiii buni ai neamului nostru.

La aceste considerații de capitală importanță ar mai fi încă foarte multe de adăus, în legătură cu serviciile oficiale din sărbătorile naționale, cu dispozițiile art. 22, care reînvie odiosul „placetum regium”, și în deosebi cu dispozițiile referitoare la ordinele și congregațiile religioase ale art. 32, dar suntem siguri că ultima conferință episcopescă a știut să-și spună cuvântul, cu toată greutatea, și în ce privește punctele acestea de simțită importanță pentru biserica noastră.

Memoriul ce se va fi trimis din partea acestei conferințe la toate locurile unde trebuia să ajungă, și mai ales lupta pe care arhierii bisericii noastre vor ști să o dea în Senatul țării, în fața căruia se găsește acuma proiectul, vor trebui să-și producă efectele sale. Desideratele bisericii noastre cu toată siguranța nu sunt împotriva intereselor țării, și atunci d. ministru Lapedatu va trebui să le onoreze măcar atât, cât va fi onorând doleanțele minorităților sale iubite dela Cluj.

Aceasta o cere nu numai simțul de dreptate, ci și o elementară prudență de guvernământ, fiindcă altfel — o spunem în numele întregii noastre biserici — n'are să fie pace în țară.

Spre protestantism. Din lipsă de spațiu, abia acum putem încresta un prim lung al „Telegrafului“ din Sibiu (Nr. 94—5 din 1925), care nu-i iertat să fie îngropat așa fără nici un prohod.

Articolul poartă titlul sugestiv și promițător: „Papismul — impediment în calea cooperării dintre biserici“. Autorul crede — și are dreptate! —, că „chestiile religioase plutesc la înălțime și ceice se încumetă a se ocupa de ele sunt datori să se ridice la înălțimea lor“. Din această înălțime autorul constată zbučiu-mul omenirii după pace și se bucură de participarea bisericii ortodoxe la congresul din Stockholm. „Neînțeleasă e numai atitudinea acelor, cari în presă au răstălmăcit rostul participării“; și mai de neînțeles, cum din acest prilej „scriitorii ortodocși și persoane însemnate în ierarhia socială au făcut apologia catolicismului roman“.

Pe aceștia ține să-i lumineze savantul autor asupra chestiunii pe care ei, se vede, nu o cunosc, și anume: „Ce este biserica papistașă?“

„O mare și puternică organizație ome-nească“, care „a împlântat crucea lui Hristos în pusturile înzăpezite ale Nordului și în deșerturile pârjolite ale Africii“, dar care are în istoria ei „multe pagini de scârbă și de groază, de sânge și de foc“.

Aici lasă apoi să ruleze înspăimântătorul film, cunoscut din pamfletele de senzație: „Cruzimile mohamedanului Saladin dispar față de cruzimea „Ducelui de Alva“. „Dar Inchiziția,“ care, după o legendă a ars pe rug pe Isus Hristos însuși!? Apoi Papa, despre care un jezuit francez a spus, că „reprezintă pe Hristos grăind“. „Falșurile din Decretum Gratiani sânt șarlataniile cele mai mari, cunoscute de istorie“. Dar internaționalismul bisericii catolice, care „are o notă creștină, dar sub ea se ascunde imperialismul păgân“; ș. a. m. d.

Să trecem însă peste acest cântec de flașnetă, pe care l-am pomenit numai ca să se vadă la ce „înălțime“ plutesc chestiunile religioase pentru înțelepții redactori dela „Telegraful“.

Ceeace este important în articol, este mărturisirea spontană, sinceră și deschisă, dela sfârșit: „Biserica noastră ortodoxă întinde ramura de maslin tuturor creștinilor... Biserica anglicană și suedesă sunt mai aproape de noi decât alte comunități. — Și salutăm cu multă simpatie acea direcție nouă din protestantism, care convergează spre o restaurare a ecumenicității și care e îndreptată spre ortodoxie. — Papalitatea nu se poate abate din linia ei de conduită, de exclusivism și șovinism“.

Este precizarea oficială ortodoxă a tendințelor din biserica soră, la care noi nu avem nimic de adaus.

O pagină din istoria presei române.

Cu toate garanțiile Constituției, care asigură în art. 25 tuturor „libertatea de a comunica și publica ideile și opiniunile lor prin graiu, prin scris și prin presă“, guvernul a supus la 14 Ianuarie c. toate publicațiile din capitală unei previi cenzuri militare, luând și împotriva presei din străinătate cele mai aspre măsuri de control.

În potriva acestor dispoziții, justificate, se spune, cu înalte rezoane de stat puse în legătură cu schimbarea succesiunii la tron, cu excepția oficiosului liberal („Viitorul“) și a celui averescan („Indreptarea“), toate gazetele mari ale capitalei, au semnat a doua zi, 15 Ianuarie c. următoarea declarație:

Protestează împotriva statornicirii cenzurii ca fiind contrară prescripțiilor categorice ale Constituției.

Protestează împotriva opririi debitului ziarelor streine, chiar și acelor de specialitate.

Consideră măsurile guvernului ca periculoase și de natură să alarmeze, fără motive temeinice, atât spiritele din țară, cât și opinia publică din străinătate.

Cere d-lui președinte al consiliului și ministru de intere, revocarea acestor măsuri excepționale și anticonstituționale luate împotriva presei.

Dacă totuși guvernul va stărui la menținerea măsurilor luate, directorii și reprezentanții ziarelor din București, declară că vor suspenda aparițiunea ziarelor.

Manifestul acesta al ziarelor, ajutat și de împrejurarea, că presa din străinătate a mobilizat pe reprezentanții din București ai puterilor străine, și-a ajuns scopul mult mai curând decum s'ar fi crezut, întrucât a treia zi aceleași gazete au putut să anunțe cititorilor următorul comunicat liniștitor:

Șeful cenzurii militare a vestit pe directorii ziarelor că nu mai sunt îndatorați să prezinte foile la controlul militar și că ziarele se pot tipări fără viza cenzurii.

Directorii ziarelor, întruniți asi, 16 Ianuarie, la redacția ziarului Argus, au luat act, cu satisfacție, de curmarea de fapt a cenzurii în urma protestărilor lor solidare și declară că mențin mai departe această a lor solidaritate pentru apărarea intereselor lor profesionale și a principiului libertății presei.

Cenzura, atât de odioasă în orice formă s'ar prezenta, și a cărei primă victimă a fost un prim articol al dlui N. Iorga din „Neamul românesc pentru popor“, a fost deci ridicată. Iar faptul acesta înseamnă, mai presus de orice alte considerații, o mare biruință a presei.

Din mitropolia Bucovinei.

— Cum apreciază ortodocșii amestecul politice în biserica lor. —

În numărul trecut am încrestat, sub titlul: „Politica în biserică“, mizeriile provocate în mitropolia ortodoxă a Bucovinei de amestecul brutal al politice în viața bisericească. Pentru mai bună documentare reproducem acum după ziarul „Cuvântul“ următoarele reflexii ortodoxe ale dlui Nichifor Crainic, a căror comentare o lășăm în grija fraților sibieni, atât de tari în chestiuni de această natură.

... De un an încoace, scandalul în biserica Bucovinei a continuat *) și s'a învârtosat. Credincioșii s'au sfâșiat în două tabere: cei cari primesc împărțegania fondului **) (adică liberali) și cei rămași pe dinafară, în frunte cu d. Dori Popovici, fostul ministru averescan. Alergerile bisericești au turnat spirt în foc. Părintele Nectarie ș-a alcătuit o adunare eparhială aproape exclusiv liberală. Numai trei membri, din vreo șaiszeci, au isbutit să se strecoare, nu se știe prin ce minune, din rândurile opoziției. D. Dori Popovici și-a luat asupra-și campania violentă împotriva mitropolitului, prin scrisori publice pline de acuzații precise și prin pamflete răspândite în piață.

Zilele trecute bucovinenii au dat un spectacol sui generis în Cernăuți. Două imense adunări s'au ținut în aceeași zi și acelaș cîas. Una pentru mitropolit; alta contra. Una strigându-i să trăiască; alta cerându-i să demisioneze. Oratorii adunării de simpatie din somptuosul palat au susținut cu ultima energie, că mitropolitul Nectarie nu face politică liberală și e mai presus de orice partid. Remarcabil e,

*) Inceputul s'a făcut prin scandalul parlamentar, iscat cu prilejul numirii noului mitropolit, ajuns la Cernăuți curat pe motive politice. N. R.

**) E vorba de marele fond religionar al Bucovinei, piatra de sminteață a vieții bisericești de acolo. N. R.

că: întâiul orator era liberal, al doilea liberal, al treilea liberal, al patrulea liberal; toți liberali fără excepție. Apologia mitropolitului căpăta un caracter de grotească sinceritate. Nu e nevoie să spunem că adunarea adversă, tot așa de numeroasă, a trebuit să fie împrăștiată cu patul puștii.

Și astfel, sub înțeleapta păstorie a mitropolitului Nectarie, dreptcred'neioșii bucovineni sporesc care mai de care în dragostea de Dumnezeu și de fondul religionar.

Cronică bisericească.

Jubileul estins asupra lumii întregi. O nouă enciclopedie papală publicată în cel mai nou număr al revistei oficiale „Acta Apostolicae Sedis“ estinde de fapt grațiile anului jubilar asupra bisericii catolice din întreagă lumea.

Dispozițiile concrete ale acestei importante măsuri au fost discutate în ultima conferință episcopescă, hotărându-se publicarea unei pastorale colective, prin care credincioșii bisericii noastre să fie orientați asupra beneficiilor jubileului papal, stabilindu-se în concret condițiile, în temeiul cărora se poate câștiga indulgența plenară.

După publicarea pastoralei vom mai reveni și noi asupra amănuntelor.

Hotărârile conferinței episcopesci. Sâmbăta trecută s'a ținut — dupăcum am anunțat și în numărul ultim — o nouă conferință episcopescă la reședința mitropolitană din Blaj. Au participat la ea toți episcopii provinciei noastre bisericești, precum și membrii capitolului mitropolitan, discutându-se toate chestiunile importante la ordinea zilei.

Cele mai însemnate dintre hotărârile luate privesc noua lege pentru regimul cultelor, care este acum în discuția Senatului, situația școlilor noastre după promulgarea legii pentru școlile particulare și situația credincioșilor noștri din America, a căror soartă nu mai poate fi lăsată în condițiile de până acum. Chestia aceasta se va aranja prin mijlocirea sf. Scaun al Romei, iar referitor la celelalte două se vor face la București intervențiile necesare pentru salvarea integrală a drepturilor și intereselor bisericii noastre. Greutățile ce se vor întimpina pe această cale nu vor fi poate chiar ușor de biruit, dar conștiința, că întreagă biserica noastră este alături de conducătorii ei firești, va trebui să le dea puterea de lipsă pentru a duce cauza ei dreaptă la izbânda dorită.

Celelalte chestiuni de cari s'a mai ocupat confența sunt de ordin intern și privesc bunul mers al așezămintelor noastre de cultură religioasă.

Catolicii din Bucovina nu se mai țin de Polonia. Ca o urmare firească a concordatului dintre Sf. Scaun și Polonia iurisdicția episcopilor din această țară a fost limitată la granițele ei politice, așa că arhiepiscopul de Lemberg a fost lipsit de toate drepturile sale asupra credincioșilor pe cari i-a avut înainte pe teritoriul Bucovinei noastre.

După o știre a revistei „Lumina creștinului“ dela Iași, această despărțire s'a declarat definitivă la 11 Noemvrie 1925, iar cu data de 14 Decemvrie anul trecut nunțiatul din București a numit pentru catolicii de ritul latin ai Bucovinei un administrator apostolic în persoana pâr. Iosif Steinbach, fostul vicar general de până atunci.

Regularea definitivă a acestei chestiuni se va face prin concordatul român.

Știri mărunte.

Personale. *Joia trecută I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit VASILE a plecat din nou la București, spre a participa la lucrările Senatului unde se discută legea pentru noul regim al cultelor.*

— P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. *Dr. Vasile Aftenie* de profesor la catedra de drept și istorie bisericească la Academia de teologie, pe pâr. *Gavril Metea* de paroh la Turdaș, pe pâr. *Valer Mărginean* de adm. parohial la Șercaia, iar pe pâr. *Liviu Raica* de adm. parohial la Șaldorf.

Scumpirea hârtiei. Cu totul pe neașteptate fără nici un înțeles prealabil cu patronii ziarelor, cartelul fabricilor de hârtie a hotărât urcarea prețului cu 3 Lei pe kgr. În urma acestei lovituri, care îngreunează și mai mult situația presei, editorii s'au alarmat și cearcă să provoace o ușurare de măcar 50 la sută, dar, cunoscând obiceiurile trustului, nu prea sunt nădejdi să se obțină un rezultat favorabil.

O bună propunere. Se știe, că în legătură cu cele petrecute în jurul persoanei moștenitorului de tron, guvernul a hotărât și lichidarea fundației culturale, care poartă numele principelui Carol, trecându-se la ministerul instrucțiunii, pentru a fi afiliată la »Casa școlilor«. Soluția aceasta nu pare a fi cea mai bună, fiindcă ministerul nu are posibilitatea de-a-i continua activitatea în direcția începută. De aceea, d. prof. *Onisifor Ghibu* face, într'un număr recent al ziarului »Adevărul« propunerea, ca »Fundația Carol« să fuzioneze cu »Asta« ardeleană, ale cărei preocupări sunt identice cu ale »Fundației«, și care a dat și până acum destule dovezi că ar fi în stare să continue opera frumoasă inițiată de ceice au pus temelia »Fundației Carol«.

Locale. Duminică viitoare, a Fiului răstăcit, va predica în catedrală Reverendul *Petru Cristea*, subprefect-econom la Internatul vancean de băieți.

— În ultima săptămână orașul nostru a putut participa la *mai multe reprezentații teatrale*, una a escelentei trupe M. Fotino, iar celelalte ale trupei conduse de d. St. Cerna. În toate seriile s'au jucat comedii, cari au atras, și în aceste zile ale crizei de numărare, un public destul de numeros la spectacol.

— Alte două seri ale săptămânei din urmă au fost ocupate de cele două *petreceri dansante*, aranjate una din partea soc. pompierilor, iar a doua din partea ceferiștilor dela gara Blaj. Aceștia din urmă au tipărit invitarea și în limba maghiară, dar au oferit, în schimb, 50 la sută din venit pentru »Institutul recunoștinței«.

Declarațiile pentru impuneri. Primim următoarele: »Ministerul de finanțe aduce la cunoștință, că declarațiile pentru impuneri la impozitele directe pe anul 1926 se fac în cursul lunii Ianuarie. Contribuabilii sunt sfătuiți să dea declarațiuni, altfel, în afară de pedepsele prevăzute de lege, pierd și dreptul la reducerea impozitului pentru sarcini familiare și sarcini ipotecare, reducere care se face numai pe baza declarațiunilor«.

O universitate pentru străini în Italia. La Perugia (Italia) s'a înființat o universitate pentru străini. Cursurile vor trata următoarele subiecte: instituțiile italiene; literatura italiană, cu studii speciale despre Dante și sf. *Francisc din Assisi*; istoria artelor: pictura, sculptura, arhitectura, muzica, artele aplicate, antichitățile italiene și etrusce, geografia Italiei, geologia, etnografia, istoria Italiei, gândirea italiană dealungul veacurilor (filozofie, religie, lege, știință, estetică). — În același timp se va preda un curs practic de limba italiană.

Noile penalități pe C. F. R. În legătură cu aplicarea noilor tarife dela 15 Ianuarie c. au fost sporite considerabil și taxele de încasat dela călătorii găsiți fără bilete, ori cu legitimații fără valoare. Ele sunt următoarele: 1. Călătorul care se va găsi în trenurile accelerate, personale, ori mixte fără bilet sau cu bilet nevalabil, va plăti în cl. I Lei 460, în a II Lei 310, iar în a treia Lei 230. La trenurile expresse și de lux aceste taxe vor fi 920 Lei pe cl. I și 620 Lei cl. II.—2. Călătorul ce se va găsi călătorind în clasa superioară va plăti diferența de 250 Lei pentru cl. I și 150 Lei pentru cl. II. La expresse această taxă va fi de 460 Lei. — E bine deci să ne cam îngrijim de bilete și să nu ne rătăcim prin clase superioare.

O școală de arte frumoase la Cluj. Săptămâna trecută s'a deschis, la Cluj, în prezența dlui ministru Lapedatu, noua școală de arte frumoase, menită a face educarea tineretului artistic, din care se vor recruta destoinici profesori de desen și, să sperăm, chiar artiști mai de seamă. În fruntea școlii s'a pus d. *Alexandru Pop*, un pictor de talent, care ajutat de colaboratori foarte prețioși va da, de sigur, chiar dela început un frumos avânt acestei instituții culturale de primul rang.

† **Pâr. Ieronim Dănilă**, protopopul Cătinei și un distins membru al clerului nostru arhidiecezan, s'a stins la 21 Ianuarie c. în anul 60 al vieții și 36 al preoției sale cinșite. În mormântarea s'a făcut cu participarea întregii preoții tractuale. Il deplâng număroase rudeni. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Dr. Andrei P. Monda**, medic pensionar și directorul băncii »Izvorul« din Sângeorz-Băi, un marcant membru al societății românești din generația mai veche, s'a stins la 13 Ianuarie în Bistrița, la vrâsta de 70 ani. — Odihnească în pace!

† **George Șeușan**, cleric de anul întâiu al Seminarului nostru din Blaj, s'a stins Lunia trecută în spitalul județan din Aiud. În mormântarea s'a făcut, cu o frumoasă solemnitate, în satul natal, la Micești, participând toți colegii de curs dela Academie. — Fie-i partea cu dreptii!

* **Dr. GEORGE RUSU**, avocat în București, str. Traian 150. Chestiuni de rezolvit la autoritățile și instanțele judecătorești din capitală.

* În ziua de 16 Ianuarie 1926 a fost promovat la Universitatea din Cluj de dr. în medicină d. **EMIL POP** din Blaj.

* **Convocare.** În înțelesul art. 18 din statute membrii despărțământului »Șarmaș« al Astei se convoacă la adunarea cercuală ordinară, ca se va ține în Șarmaș la 2 Februarie 1926 ora 2 d. a. — *Comitetul.*

Telefonul »Unirii«.

O Cizer. Cele mai sincere mulțumite pentru servicial făcut prin trimiterea abonamentului pentru întreaga preoțimea tractuală.

»Legea Românească«. Oradea. Cu toată supărarea, pe care »telefonul« nostru o face analfabților în ale bisericii creștine »R. & Index«, cărora — probabil în lipsa de alt material — le-ai închiriat din nou aproape 7 coloane, nu le răspundem decât tot la acest loc. Spuneți-le deci, Vă rugăm, că fuziunea pe care au făcut-o spre a ne putea injura cu puteri la pătrat a pus și mai în evidență analfabetismul de care vorbim mai sus, așa că bietul profesor dela academie, care cearcă să răspundă »Vestitorului« cu armele științei, a îngăduit publicarea scrisului său numai la o respectabilă dinstanță dela spanacul lor indigerabil. În capul teologilor uniți de fapt »nu încapă concepția egoismului sfânt al religiei naționale«, dar asta nu pentru că ar fi »inferbântat de himerele imperialismului papal internațional«, ci pentru că acest cap, ridicându-se până la cupola din San-Pietro vede puțin mai departe și pentru că inima acestor teologi simte mai bine cari sunt adevăratele interese religioase ale românismului, decât toți naufragiații ortodoxiei cari, simțind izolarea neputincioasă incrementă în creștinismul lor »național« s'adea, caută un suport internațional în apele suedeze ale protestantismului dela Upsala și Stockholm. A se mai slăbi deci cu laturea națională a creștinismului și a se lucra, în schimb, cu puteri unite, dacă Vă place, pentru întărirea laturei creștine a românismului. — Este un program neasămănat mai patriotic!

Apropierea dintre Vatican și Quirinal. După o întreagă serie de momente sporadice cari învederău o sporită bunăvoință a cercurilor guvernamentale italiene față de Vatican, gazetele anunță că Mussolini pregătește mai nou o mare reformă a legilor cu referințe bisericești, prin care să se poată ajunge la îmbunătățirea sistematică a raporturilor încordate de până acum.

Faptul acesta a fost prezentat din partea unor gazete interesate ca un acord definitiv între Vatican și Quirinal, ceea ce a îndemnat oficialitatea bisericească să publice în numărul dela 11—12 Ianuarie c. al ziarului »L'Osservatore Romano« o punere la punct a chestiunii. Comunicatul acesta declară înainte de toate, că tot ce se pregătește din partea guvernului este o acțiune făcută pe cont propriu, fără nici o înțelegere prealabilă cu Vaticanul. Se mai observă apoi, că dacă proiectele de cari e vorba au de fapt anumite ameliorări în raport cu situația într'adevăr supărătoare de până acum, acelea nici pe departe nu pot fi socotite ca o completă reparație a trecutului și o totală pacificare religioasă a țării. În scopul acesta ar trebui abrogată, înainte de toate, legea de garanție, apoi ar trebui să se asigure Sfântului Scaun cea mai deplină libertate și independență întemeiată pe garanții internaționale și numai după acestea s'ar putea purcede la aranjarea bilaterală a tuturor chestiunilor în litigiu.

Dar până atunci, evident, mai este.

Universitatea din București nu iartă. La facultatea de teologie ortodoxă din București sunt vacante, de mai mult timp, două catedre, una de teologie practică și a doua de exegeză a N. Testament. Pețitorii lor, afirmative cei mai indicați din punctul de vedere al științelor respective, arhimandritul I. Scriban și pâr. Gr. Pișculescu (Gala Galaction), au și intrunit voturile de recomandare ale profesorilor facultății de teologie, dar au fost respinși, acum pentru a doua oră, din partea Consiliului universitar.

Iată ce scriu despre acest refuz semnificativ gazetele din capitală:

„În urma unor îndelungi și furtunoase discuțiuni, Senatul universitar a respins cu majoritate de voturi confirmarea ca profesori a celor doi candidați.

„Respingerea s'a făcut pe motivul, că cei doi candidați n'ar fi avut o atitudine curat românească în timpul războiului“.

Așadar Consiliul universității din București nu iartă și fiindcă fără asentimentul acestuia nu se poate ajunge la universitate, arhimandritul Scriban și tovarășul său vor trebui să aștepte vremuri mai bune.

Și când te gândești, că renegații noștri aproape toți sunt prefecti, ori parlamentari!

Aplanarea conflictului dintre Vatican și Iugoslavia. Născut pe urma unei atitudini puțin loiale a ministrului iugoslav Smodiaka, conflictul, în jurul căruia s'a făcut atâta vorbă, e pe cale de-a fi aranjat. Iugoslavia va trimite la Vatican alt ministru, iar acesta va aranja situația seminarului sf. Ieronim din Roma într'o formă acceptabilă pentru ambele părți.

Indatăce conflictul va fi definitiv aplanat, se vor relua negocierile privitoare la concordatul iugoslav.

VECHEA REVISTA ILUSTRATA „COSINZEANA“

intemeiată în anul 1911 de SEBASTIAN BORNEMISA apare și acum în Cluj sub același conducere și având colaborarea celor mai de seamă scriitori. Cereți numere de probă gratuite din această excelentă revistă de familie, indispensabilă în fiecare casă. Adresa: Cluj, Piața Cuza Vodă 16.

M. Târnavă-Sânărtin. Tragerea loteriei pentru un Cămin al Presei s'a făcut la începutul acestei luni, și câștigurile s'au publicat în toate gazetele mai mari. Noi n'avem spațiul necesar pentru a le reproduce, dar un tablou oficial asupra lor stă în redacția noastră la dispoziția tuturor. Plata premiilor se face la sediul Sindicatului ardelean (Cluj, Piața Unirii 29), prin mandat postal s'au prin bancă, contra biletului câștigător trimis în scrisoare recomandată. Premiile nereclamate în timp de 6 luni dela tragere rămân de drept Sindicatului. — Premiul de 100 mii Lei la câștigat Nr. 1,192 091, iar cel de 50 mii Lei Nr. 1,078.549.

H. Chimitelnic. Ne place să credem, că înapoiind cărțile comandate, autorul »mângâierii« care n'a mângâiat pe credincioși DV. are să Vă restituie banii. În orice caz omul trebuie să știe înainte despre ce e vorba și numai după aceea să facă comanda. — Cât privește apoi cărțile de rugăciuni, noi știm că avem destul de multe și că librăria noastră seminarială este în măsură să Vă satisfacă.

A. Gheorgheni. Lucrarea DV. am văzut-o deja în coloanele »Gazetei« dela Brașov, așa că noi nu mai putem s'o utilizăm decât cel mult ca o reproducere de acolo. Vă rugăm deci ca pe viitor, dacă ne mai trimiteți ceva, să nu trimiteți același lucru și la o a doua gazetă.

Of. parohial. Zabran. Am primit în 5.XII 1925 suma de 150 Lei. V'am trimis toți numerii apăruți până acum. Vă rugăm să scuzați greșala.

B. Cozla. Am primit abonamentul pe întâia jumătate a anului curent. Cărțile cerute se vor trimite prin Librăria seminarială.

Of. parohial. Petridul de jos. Achitat tot până la finea anului 1925. Nu este restanță.

Oficial parohial Orăștie. Primit. Achitat până la finea anului 1925

Dr. P. Arad. Pe 1924 restanță de 5 Lei, iar pe 1925 Lei 150.

C. Pribilești. primit 150 Lei. Nrii lipsă i-am trimis.

Aducem și pe această cale sincere mulțumite tuturor, cari ne-au mângâiat din prilejul morții iubitului nostru părinte, preot **Ioan Sabăduș.**

Pănade, la 20 Ianuarie 1926.

Veronica și Ioniță Brad.

Cetiți și răspândiți: „UNIREA“.

Convocare.

Acționarii societății pe acții „Târnavă, fabrică de piele în Blaj“, sunt prin aceasta invitați la

Adunarea extraordinară

care se va ținea în 31 Ianuarie ora 11 a. m. în sala de ședințe a băncii „Patria“ din Blaj, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Modificarea statutelor în înțelesul avizului Comisiunii speciale economice, pentru examinarea societăților, cu Nr. 62121—925.

Blaj, la 20 Ianuarie 1926.

„TÂRNAVA“

ss. Vasile Suciu. ss. Ștefan Pop.

CEREȚI PRETUTINDENI
renumitul ceai englezesc

HORNIMAN

Reprezentant general și depozitar: Societatea Anonimă
OTTO ȘI ALFRED HERZOG
București, Pasagiul Comedia 2.

9-15 (88)

Parohia română unită — Zaul de Câmpie.

Concurs de zidire.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările de lipsă la edificarea noii biserici gr.-catolice din Zaul de câmpie, prin aceasta sunt rugați să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cauțiunea

de cincizeci mii lei, la oficiul parohial din loc, cel mai târziu până la 1 Februarie 1926, orele 12 din zi. Celea intrate mai târziu nu vor fi luate în considerare.

Planul, preliminarul de spese, formulariul de contract și condițiunile de edificare se pot vedea zilnic la oficiul parohial gr.-catolic din Zaul de câmpie.

Zaul de câmpie—Moinesti, la 12 Ianuarie 1926.

Ioan Cocoară

curator primar

Teodor Nagy

paroh

(444) 2-2

Loteria „Reuniunii Sf. Maria“ a femeilor române gr.-catolice din Cluj pentru înzestrarea Bisericii Calvaria.

Tragerea garantată la 31 Martie 1926.

Lei 50 Biletul.

Câștigurile sunt:

1. Un automobil Ford, nou, luxos.
2. Un tractor Fordson, nou.
3. O mașină de cusut Singer, nouă
- 4—6. Trei tablouri ale maistrilor P. Capidan, A. Demian, Al. Pop.
- 7—8. Două covoare persane.
- 9—10. Două scoarțe românești

Lei 50 Biletul

Comenzile pentru aceste lozuri se adresează Societății an. RUDOLF MOSSE, Agenție de Publicitate Cluj, Str. Regina Maria 37, unde se trimet prin mandat postal costul lozurilor, plus cheltuielile de poștă pentru expediția lozurilor și listelor de tragere a câștigurilor.

Omul trebuie să riște în fiecare lună câți-va Lei, ca să-și încerce norocul. În chipul acesta mulți au câștigat în ultimele luni, case, automobile și sute de mii de Lei în bani gata. (55) 2-10

5 % mare reducere 5 %

MAGAZIN ROMÂNESC

SIBIENESC

HOZA și MARCU

Aducem la cunoștință Onor. Public că ne-a sosit un mare transport de mărfuri pentru orice sezon precum:

Stofe engleze pentru dame și domni; stofe de lână pentru uniformă de fete și băieți și pentru orice îmbrăcăminte.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia:

Zefire, delinuri, satinuri, toate colorile. Barchete-șifoane, pânzeturii, pânză de ceaceafuri, gra, del, schirting, perdele, basmale cu și fără ciucuri, ciorapi pentru dame și domni și patent pentru copii, gulere, cravate, cămăși, pălării, căciuli, ghețe din cea mai renumită fabrică „Derby“. Plapume confecționate în țară, orice calitate.

Mare alegere în haine gata pentru dame, domni, fete și băieți:

tricotaje pentru dame și domni, tricouri de orice mărime și calitate. Chipiuri pentru eleve și elevi calitate superioară. Bucata Lei 120.

Totodată facem cunoscut că la orice mărfuri cumpărate pentru eleve și elevi cu începere din 15 Octombrie 1925 și pe tot timpul duratei școalelor, reducem, la o cumpărare până la 1000 Lei 5% iar dela 1000 Lei în sus 10%. Încercați și vă veți convinge de redusele prețuri și buna calitate a mărfurilor.

HOZA și MARCU

14-? (95)

Blaj, Piața I. M. Clain 12.

10 % mare reducere 10 %

RECLAMA

∴ este sufletul comerțului ∴

Medicul dentist

Dr. ERNST THULLNER

deschide în 21 Ianuarie, în casele
Blăjan str. Regina Maria 194 etaj I.

CABINET DENTAR

unde se dau consultații și se fac toate lucrările de medic dentist și de tehnică dentară. Se lucrează conștientos, solid și cu prețuri moderate.

Extrageri de măsele, fără dureri, plombe, coroane, poduri (după sistemul american), regulări de dinți, tratament de gingii pentru întărirea dinților cari se mișcă, înlocuirea danturilor (Proteze).

Cabinetul e deschis: Lunea, Miercuri, Joia și Sâmbăta dela orele 8—12 a. m. și dela 2—3 1/2 p. m.

Anunțările prealabile rugăm să se facă la prăvălia de fier
C. Binder.

2 2 (131)

Buzdughină & Hoza

Intreprindere românească

SIBIIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL
ATELIER MEHANC
MAȘINI DE TREERAT
MORI, MOTOARE, CAZANE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE din cel mai bun material, cu garantarea convenită și prețurile cele mai solide.

(33) 4-?

□ CUMPĂRAM aramă veche, în □
□ ori ce cantitate, precum și tuci □
vechi de mașini.

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 4-52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale etc., precum și o dăjdi bisericești: Vestminte și Prapori din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de

: prapori cu prețuri convenabile. :

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.